

INFORMÁCIE.RADY.PROGRAM.ZAUJÍMAVOSTI

ZRAZU

Niektor si myslí, že hra je určená len pre deti. Niektor, že hra je futbal. Pre iného hra znamená „človeče nehnevaj sa“ alebo karty. Hovorí sa "koľko ľudí, toľko chutí", ale dalo by sa aj "koľko ľudí, toľko hier".

Aká je tá vaša **HRA**?

BRATISLAVA - STARÉ MESTO

ČÍSLO 3
MAREC
2021

HRÁM SA, TEDA SOM

Keď som mala nastúpiť do prvej triedy základnej školy, mojim rodičom odporučili, aby ešte rok počkali. Vraj som príliš "hravá". Veľakrát som nad tým premýšľala. Aké asi je 6-ročné dieťa, ktoré je hravé až príliš?

Ani dnes, keď mám základnú školu dávno za sebou, si neviem predstaviť život bez hry. Mojej dcére, v súčasnej izolácii, veľmi chýba cestovanie a výlety. A tak sme spolu vymysleli cestovanie bez toho, aby sme porušili zákaz vychádzania a všetky bezpečnostné opatrenia. Naplánujeme si výlet "na chalupu". V deň "D" obe naše deti pricestujú s batôžkami s plyšákmi a knihami do spálne, kde prespia na matracoch. Dáme si chalupársku večeru (čo je pre nich gulášová zo sáčku), hráme hry a v posteli sa potme rozprávame, kým nezaspíme. Ako na chalupe.

Pablo Picasso povedal: *"všetko, čo si vieme predstaviť, je skutočné"*. Vďaka predstavivosti môžeme byť v hrách na chvíľu naozaj na chalupe, plánujeme stratégie, kombinujeme, spolupracujeme a víťazíme.

V tomto čísle nájdete všeličo o hre a hrách. Vaše príspevky, vaše fotografie, návod na kartovú hru, tipy na stolné hry... zmes všetkého, čo ste nám poslali a čím teraz žijete. Prajeme vám príjemné čítanie.

str.3

zapojte sa

Vy ste (ďalšie) číslo

str.4

písačky pána Jozefa

Ako som krízu chytil

5-6

písačky pána Jozefa

Počítačový lakeť

8-10

úvaha pani Anny

**Platonická láska
s trvalými následkami**

11-14

téma HRA

Príspevky čitateľov

15-28

téma HRA

Hra s fotkami, výstava

29-32

program: strana

Kultúra nikdy nespí

str.33

deň učiteľov

Ďakujeme

34-35

informácie

COVID-19

str.36

informácie

Sčítanie

str.37

kontakty

**VY STE
(ĎALŠIE)
ČÍSLO!**

TENTO MAGAZÍN JE HLAVNE PRE VÁS A O VÁS. PRETO BUDE NAJLEPŠIE, KEĎ SA BUDETE PODIELAŤ NA JEHO TVORENÍ. NAPIŠTE NÁM NA ADRESU: magazin@staremesto.sk MY Z VAŠICH PRÍBEHOV ZOSTAVÍME ĎALŠIE ČÍSLO.

Sme radi, že ste sa odvážili! Ďakujeme všetkým, ktorí nabrali odvahu a poslali nám príspevky.

Do ďalšieho čísla pripravujeme tému **HUMOR**. Čím menej je vtipná situácia okolo, tým je humor potrebnejší. Podme sa preto trochu zasmiať.

Humor neznamená povedať vtip. Ale jeden mi napadol. Poznám ho už roky a stále je mi smiešny. Viete aký je rozdiel medzi bocianom a obzvlášťom? (áno, obzvlášťom). Bocian hniezdi na vysoko položených miestach, obzvlášť na komínoch.

Pošlite nám váš humor. Príspevky budeme zbierať do 11.apríla 2021. Na pomoc a inšpiráciu prikladáme niekoľko otázok:

1

Ako vám humor pomáha v každodennom živote a prečo je pre vás dôležitý?

2

Ako by sa váš život zmenil, keby zmizol humor?

3

Stretli ste sa s humorom v situácii či prostredí, kde by ste ho nečakali? V akej/kde?

4

Aký druh humoru je ten váš? Rozumejú mu iní ľudia?

ĎALŠIE ČÍSLO ZRAZU VYCHÁDZA AŽ PO VEĽKEJ NOCI. PREŽITE JU SPOKOJNE A V ZDRAVÍ!

AKO SOM KRÍZU CHYTL

SPOZNAJTE SAMI SEBA V NOVEJ RUBRIKE PÍSAČKY PÁNA JOZEFA, BAVTE SA PRI ČÍTANÍ, "MAJTE SA KRÁSNE A BUĎTE ZDRAVÍ".

Ako som krízu chytil

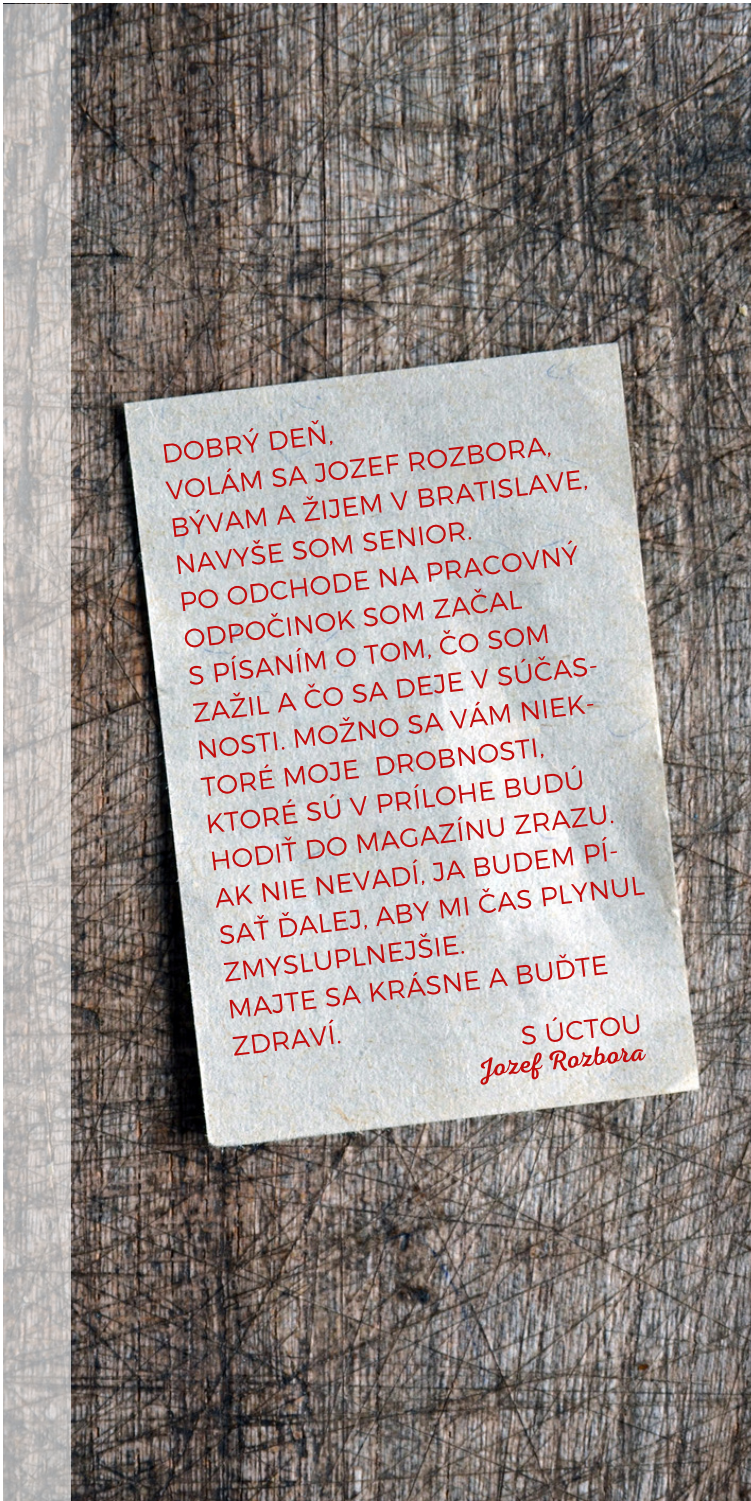
Dozvedel som sa, že teplé počasie okrem prepotených šiat prináša aj lepšie zážitky. Hneď po tejto pozitívnej informácii, začal som pozornejšie sledovať okolie počas mojich turistických vychádzok na Devínsku Kobylu a v zátokách pri Dunaji. Zrazu však začal vo mne rásť akýsi nepokoj, ako pri zapletení sa konára medzi nohy pri zostupe z Koliby. Tento rušivý prvok sa vraj nazýva „kríza stredného veku“.

V mojom prípade išlo o chytenie krízy v pokročilom štádiu celoživotnej lásky k turistike.

Pestovanie úspešnej krízy stredného veku, to nie je také jednoduché. V prvom rade k tomu potrebuje človek stredný vek. To by nebolo najťažšie, stačí trochu trpezlivosti a je tu.

Ako sa prejavuje? Neskorým príchodom na zraz, spôsobený začesávaním preriedených vlasov pred zrkadlom. Otázkou od omladiny typu „Ujo, koľko je hodín?“ Vrcholom býva pozícia „spiacneho turistu“. To je, keď ma kamaráti budia, aby som neskončil v potoku. Ja zatiaľ spokojne snívam tom, ako bude v budúcnosti krásne teplo, ozdobené sporo oblečenými turistkami.

Po prebudení z takýchto predstáv si myslím, že som zrelý na odstrel. To mi s ľahkým úsmevom odkýva aj moja domáca aj netrpezlivý dedič mojej zlatom vyváženej turistickej výbavy nadobudnutej za celý doterajší bezkrízový život. Dostal som sa do pozície, že som vysmiaty, svalnatý, nakrátko ostrihaný turista, ktorý letí ako guľa do desaťstupňového kopca s úsmevom na perách...

DOBRÝ DEŇ,
VOLÁM SA JOZEF ROZBORA,
BÝVAM A ŽIJEM V BRATISLAVE,
NAVYŠE SOM SENIOR.
PO ODCHODE NA PRACOVNÝ
ODPOČINOK SOM ZAČAL
S PÍSANÍM O TOM, ČO SOM
ZAŽIL A ČO SA DEJE V SÚČAS-
NOSTI. MOŽNO SA VÁM NIEK-
TORÉ MOJE DROBNOSTI,
KTORÉ SÚ V PRÍLOHE BUDÚ
HODIŤ DO MAGAZÍNU ZRAZU.
AK NIE NEVADÍ, JA BUDEM PÍ-
SAŤ ĎALEJ, ABY MI ČAS PLYNUL
ZMYSLUPLNEJŠIE.
MAJTE SA KRÁSNE A BUĎTE
ZDRAVÍ.

S ÚCTOU
Jozef Rozbora

POČÍTAČOVÝ LAKEŤ

Počítačový lakeť

V mladosti ma neobišli mnohé športové zranenia, z ktorých som sa dokázal rýchlo vylízať ako „zamrznutý“ počítač po reštartovaní. Ako verný pracant pri počítačovej zostave som utrížil tiež viaceré poranenia tela. Tie na duši z dôvodu skromnosti nebudem radšej uvádzať.

Napríklad narazený bok, keď som sa, napriek varovaniam manželky, že otáčacia stolička nie je kolotoč, prekopírcol na podlahu. Boli aj drobné poranenia hlavy a tváre po výskokoch od radosti, že som objavil niečo nové v technických možnostiach môjho PC.

Medzi najväznejšie patril výron v členku spôsobený preskakovaním pahreby v čase pálenia Jánskeho ohňa s notebookom v rukách, do ktorého som zaznamenával ohnivú atmosféru pri vatre.

Ale ako sa hovorí „*nešťastie nechodí po horách, ale užívateľoch počítačov.*“ Postihol ma ešte jeden zdravotný neuh. Od prudkých úderov do klávesnice a bezuzdnom vláčení počítačovej myši, mi vypovedal službu lakeť pravej ruky. Bolel aj keď som potriasal ľudom ruku, dvíhal pohár alebo vyťahoval USB kľúč. Predovšetkým v noci, po pár hodinách spánku pri otočení sa v posteli.

Dlho som váhal či navštíviť lekára, ale keď bolesť neutíchala, išiel som. Diagnóza odborníka znela – *tenisový lakeť* (čo je kŕč svalstva a šľachy, ktorá ťahá za nervy v lakti). Keď som oponoval, že tenis som hral pred viac ako tridsiatimi rokmi, zmenil diagnózu na oštepársky alebo golfový lakeť, pretože do toho času iná diagnóza ešte nebola známa.

Napokon napísal novoobjavenú diagnózu, *počítačový lakeť!* Ani nečakal na moju otázku, či je to vážna a, nedajbože, medzi užívateľmi počítačov nákazlivá choroba. To už rázne udieral do klávesnice svojho PC a posielal emailom informáciu o svojom novom objave do Ústrednej databázy chorôb. Po opadnutí prvotnej eufórie, že bude zapísaný do plejády objaviteľov nových civilizačných ochorení, mi s dôležitosťou prislúchajúcou lekárskej legende dal vážne odporúčania, ako sa čo najskôr vyliečiť. Držať lakeť v pokoji, podľa možnosti zavesený na šnúrke. Cvičiť cviky obsiahnuté v brožúrkach *Predchádzajme civilizačným ochoreniam* a *Strečing pri počítači*. No najmä vyvarovať sa skutočným príčinám, teda spúšťaču mojej bolesti. To už bolo priveľa! Mám v najlepšom prestať? Keď som len nedávno začal hrať virtuálne bojové hry na diaľku so susedom? Nie! Skúšal som ovládať myš ľavou rukou a postupne sa stal zo mňa obstojný ľavák.

Jedného neskorého večera sa mi podaril bojový atak na pozície suseda, v tomto prípade úhlavného virtuálneho nepriateľa. Ako som mal vo zvyku, odišiel som od obrazovky, nervózne chodil po izbe a čakal na protiútok. Ten prišiel, ale ja som mal premyslené už ďalšie dva kroky dopredu. Tak ako Napoleon, ktorý aj s pravou rukou zastrčenou v kabátcu dokázal, s maršalskou paličkou v ľavej, riadiť celú armádu. Dobehol som k počítaču, bez rozmýšľania uchoпил myš do pravej ruky a presunul ľavé krídlo armády vpred! Ešte zapojiť ťažké delostrelectvo, zničiť zázemie protivníka a... veľa, veľa postupov ako z čítanky skvelého bojového stratéga. V zápale boja som ani nespozoroval, že môj lakeť sa po tejto ukážke bojovej geniálnej stratégie prestal hrať na chorého.

VAROVANIE: Niektoré bojové počítačové hry treba radšej užívať iba po malých dávkach.

**CENTRUM
AKTÍVNEHO
STARNUTIA**

PONÚKA
**DOMÁCI
POHYBOVÝ
PROGRAM**
PRE VŠETKÝCH
NAD 60 ROKOV

UDRŽANIE A ZLEPŠENIE FYZICKEJ **KONDÍCIE**

PROFIT Z ÚČINKOV PRAVIDELÉHO
POHYBU **AJ V ČASE PANDÉMIE**

TRVANIE TRÉNINGU JE **3 MESIACE**

OBSAHUJE **SILOVÝ, VYTRVALOSTNÝ
KOORDINAČNÝ** TRÉNING

PRISPÔSOBENÝ DOMÁCIM PODMIENKAM
INDIVIDUÁLNE **VYHODNOTENIE** NA ZÁVER

V prípade záujmu sa registrujte:
active-ageing.eu/ponuka/
Na základe registrácie Vám budú
emailom zaslané ďalšie inštrukcie.

Kontakt:
Veronika Tirpáková
Centrum aktívneho starnutia UK
bratislava@active-ageing.eu

ANNA PERĎOCHOVÁ PLATONICKÁ LÁSKA S TRVALÝMI NÁSLEDKAMI

ÚVAHA NA POKRAČOVANIE - I.ČASŤ

Stalo sa mi, že som si nevedela spomenúť, či som si ranný liek pred niekoľkými minútami dala alebo nie... Myslím, že to nie je nič mimoriadne a skoro každý to už zažil. Človek odbehne niečo zobrať do špajze a medzi dverami sa zastaví, čo to vlastne chcel? Tá krátkodobá pamäť!

My, generácia, ktorej život prebehol ako voda v socializme, napadnutí Rusmi a bratmi z okolitých krajín, zasiahnutí nežnou revolúciou a dravým kapitalizmom a teraz svetovou pandémiou Covid 19 - ani nevieme, ako sme sa ocitli v kategórii 70+. Hoci v duši sa cítime mladí a podávame ešte pekné výkony vo svojich pracovných odboroch. Sme lekári, učitelia, výtvarníci, záhradkári, chalupári, keď máme to šťastie byť ešte pracovne činnými.

Máme už životné skúsenosti, sme zruční, pracovití a ako stará škola - spoľahliví. Dokážeme ešte zdolať mierne turistické chodníčky, v kuchyni vykúziť dobré jedlá,

rukami vyrobiť rôzne malé radosti, estetické doplnky do bytu, záhrady a ešte nestojíme o zaradenie do kategórie *starý, staroba, starenka, starček*. Najmä keď nám zdravie ako-tak slúži, hoci oficiálnu hranicu 65 rokov, určenú za začiatok staroby, sme úradne prekročili.

Mladým, samozrejme, pripadáme starí. Nedávno mi vnúčik, študent medicíny, hovoril, že pitval ruku jednej dávnejšie zosnulej starenky:

"Synáček, a koľko mala tá starenka rokov?"
"Nó, už aj sedemdesiat!"

Ale sme sa zasmiali!

Pripadá mi, napriek všetkému, trochu netaktné, keď sa mladší čudujú: *"Ty ešte pracuješ, čo si nedáš pokoj, čo si neodýchneš? Čože, ešte chodíš na jazykovú školu, načo ti to je? Neblázni, zapísala si sa na Univerzitu tretieho veku, to sa ti naozaj chce? Čo to hľadáš, nejaký turistický oddiel na spoločné výlety do prírody?"*

Všetci potrebujeme spoločnosť. Veď, kto by nemal rád veselú spoločnosť, ktorej je blízky smiech, ten najlepší lekár duše? Občas sme potichu dotknutí netaktnou mienkou nášho okolia, že človek po sedemdesiatke je už odpísaný, už sa s ním neráta. Od rôznych organizácií a inštitúcií by som očakávala, aby nám pomáhali zdvíhať sebavedomie, posilňovali sebadôveru.

Pred pár dňami som šťastne siahla doma po knihe autora MUDr. Ľ. L. Pavla: Ordinácia doktora Lou – čítanie pre dospelých. Autor mal bohatú 40 ročnú prax rodinného lekára v Amerike. Pre vysokú odbornosť, láskavý prístup k svojim pacientom aj úspešnosť v stanovovaní diagnóz požíval všeobecnú úctu a uznanie v kruhu obyčajných ľudí aj najväčších odborníkov v okolitých nemocniciach a na univerzitách.

Pochádzal z východného Slovenska, mladosť prežil v zemplínskych Michalovciach. Svojich pacientov ľúbil, všetkých predstavoval ako milých ľudí, videl v nich skôr dobro ako zlo. Listujem v tej knihe a hľadám stať o tom, ako bol zaskočený, keď prišiel domov na Slovensko.

Citujem zo strany 10:

„Iným motívom, ktorý ma viedol napísať túto knihu, bol nie najlepší poznatok, keď som po 38 rokoch opäť mohol navštíviť rodné Slovensko. Videl som tam veľa predčasne starých ľudí. Zarazilo ma, keď som sa dopočul, že mnohí ľudia ešte v tom najlepšom veku päťdesiat-šesťdesiatnikov, začínajú mať neodôvodnený pocit starnutia. Kosia ich infarkty, začínajú byť pasívni, strácajú životný optimizmus.

Odísť v šesťdesiatke do penzie, ešte v plnej telesnej a duševnej kondícii s pocitom, že človek sa viac-menej dostáva na okraj záujmu spoločnosti, prestáva byť jej plnohodnotným členom s prerušenými pracovnými a spoločenskými vzťahmi, považujem z lekárskeho i spoločenského hľadiska za deprimujúce. Škodlivé psychicky i telesne. Človek začína upadať a predčasne starne. Mnohí z tých, ktorí sa na túto chvíľu už tešia, „aby si oddýchli“, si to neuvedomujú. Len malé percento ľudí si dokáže v tomto období nájsť plnohodnotnú náhradu vo vlastných aktívnych záujmoch. Človek žije plným životom dovtedy, dokiaľ má možnosť byť aktívnym, spoločensky aj pracovne plnohodnotným.

To je jedna z príčin, prečo sa ľudia na Slovensku dožívajú v priemere o desať rokov menej ako v iných západných krajinách, konkrétne aj v Amerike. Tu nikto nikomu nebráni pracovať dokedy chce, ak sa na to cíti. Aj po skončení aktívnej pracovnej činnosti, má veľa možností uplatniť svoje záujmy. Aj z týchto dôvodov sú príbehy mojich pacientov orientované vo väčšine prípadov na vyššiu vekovú kategóriu.“

Človek za celý život prečíta stovky strán literatúry, ale toto je inakšia knižka. Akoby

bedeker pre medikov, z ktorých budú tiež podobní výborní lekári, ale aj akoby bedeker pre nás pacientov. Nie raz by som sa rada opýtala pána doktora Pavla, čo si myslí o nejakom našom slovenskom probléme alebo aj o mojom vlastnom. Nevie, či ešte žije, túto knihu napísal pred dvadsiatimi piatimi rokmi v čase, keď bol aj predsedom Slovenskej Ligy v Amerike.

Inštitúciám, ktoré ju vydali, som tiež hlboko vďačná. Nepamätám si, že by okolo tejto udalosti bol veľký reklamný boom.

Iná pozoruhodná knižka čílskej autorky Isabel Allende: Japonský milenec. Okrem svojej hlavnej dejovej línie čitateľa zastaví, aby premýšľal o mnohých fenoménoch života, napr. o sile a význame lásky, zamilovanosti v každom, teda i v staršom veku. Láska je veľkým motivátorom k prežívaniu peknej staroby, dáva chuť žiť.

V cudzine, kde sa odohráva dej, v niektorých sociálnych zariadeniach udržiavajú človeka v hladine zvedavosti, aby nedal súhlas smrti, že už chce odísť. A využívajú na to aj napr. romantické lúboštné seriály. Starší diváci čakajú, ako sa dej bude ďalej vyvíjať, ako to všetko dopadne. Nemôžu predsa skôr rezignovať a podať ruku smrti.

Pokračovanie v ďalšom čísle.

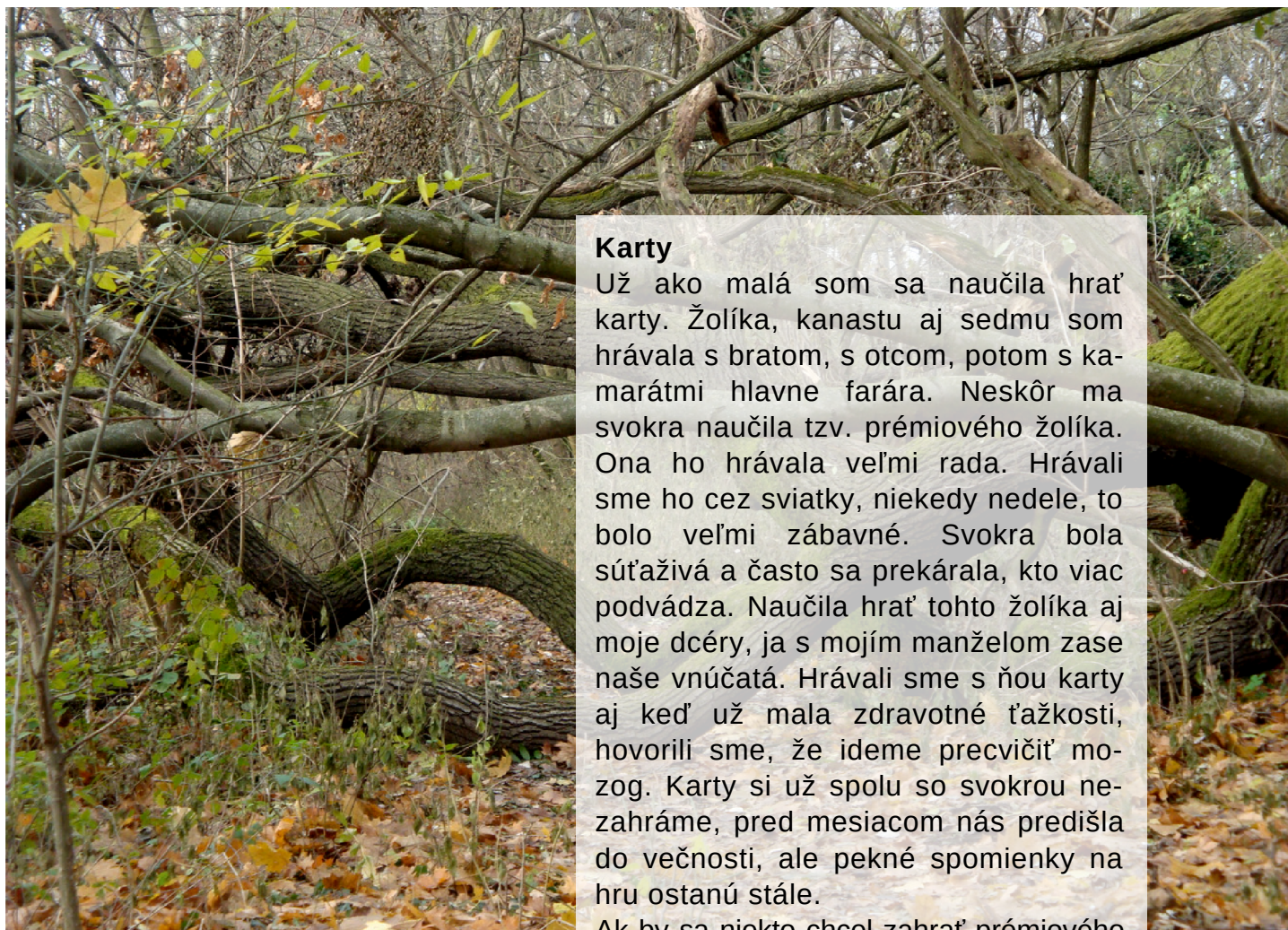

HRA

HRA "JE SAMOÚČELNÁ ĽUDSKÁ ČINNOSŤ SLUŽIACA NA ZÁBAVU ODOHRÁVAJÚCA SA OBYČAJNE V IMAGINÁRNEJ DIMENZII." TOĽKO HOVORÍ DEFINÍCIA.

NIEKTO HRÁ POČÍTAČOVÉ HRY, INÝ SA ZABÁVA PÍSANÍM ÚVAH ČI FOTOGRAFOVANÍM SVOJHO OKOLIA. NECH SA PÁČI, TU JE VÝBER Z VAŠICH HIER.

PRÍJEMNÉ ČÍTANIE A AJ PRÍJEMNÉ POZERANIE, PRETOŽE SA ZAHRÁME NA VÝSTAVU. CELÚ TÚTO RUBRIKU ILUSTRUJÚ FOTOGRAFIE ČITATEĽKY ZLATKY S. A TIE, KTORÉ SA NÁM NEZMESTILI K TEXTOM, SI MÔŽETE POZRIEŤ AKO VÝSTAVU HRA S FOTKAMI.

Karty

Už ako malá som sa naučila hrať karty. Žolíka, kanastu aj sedmu som hrávala s bratom, s otcom, potom s kamarátmi hlavne farára. Neskôr ma svokra naučila tzv. prémiového žolíka. Ona ho hrávala veľmi rada. Hrávali sme ho cez sviatky, niekedy nedele, to bolo veľmi zábavné. Svokra bola súťaživá a často sa prekárala, kto viac podvádza. Naučila hrať tohto žolíka aj moje dcéry, ja s mojím manželom zase naše vnúčatá. Hrávali sme s ňou karty aj keď už mala zdravotné ťažkosti, hovorili sme, že ideme precvičiť mozog. Karty si už spolu so svokrou nezahráme, pred mesiacom nás predišla do večnosti, ale pekné spomienky na hru ostanú stále.

Ak by sa niekto chcel zahrať prémiového žolíka, ponúkam návod:

foto Zlatka S., V lese

Návod:

Prémiový žolík sa hrá so žolíkovými kartami, každému rozdáme 14 kariet, len ten, kto začína hru má 15.

Vždy začína hráč s 15 kartami, tým, že vyloží 1 kartu.

Ďalší hráč si berie 1 kartu a 1 vyloží. Hráč si môže vybrať, či si berie kartu z balíku alebo z vykladanej kopy, čiže tú, ktorú „vyhodil“ hráč pred ním.

Snažíme sa nazbierať čím viac prémie. Za prémie sa počíta od štvrtej každá ďalšia karta v postupke, alebo v tercke.

Postupku tvoria najmenej tri za sebou postupne idúce karty: dolník, horník, kráľ alebo napr. 2, 3, 4 rovnakej farby aj značky. Za jednotku sa počíta eso.

Tercku tvoria najmenej tri karty rovnakého čísla, alebo hodnoty (traja a viac dolníkov, horníkov, kráľov, trojek...).

Keď máme všetky karty pospájané v postupkách a/alebo terckách, poslednou kartou hru zatvoríme/skončíme.

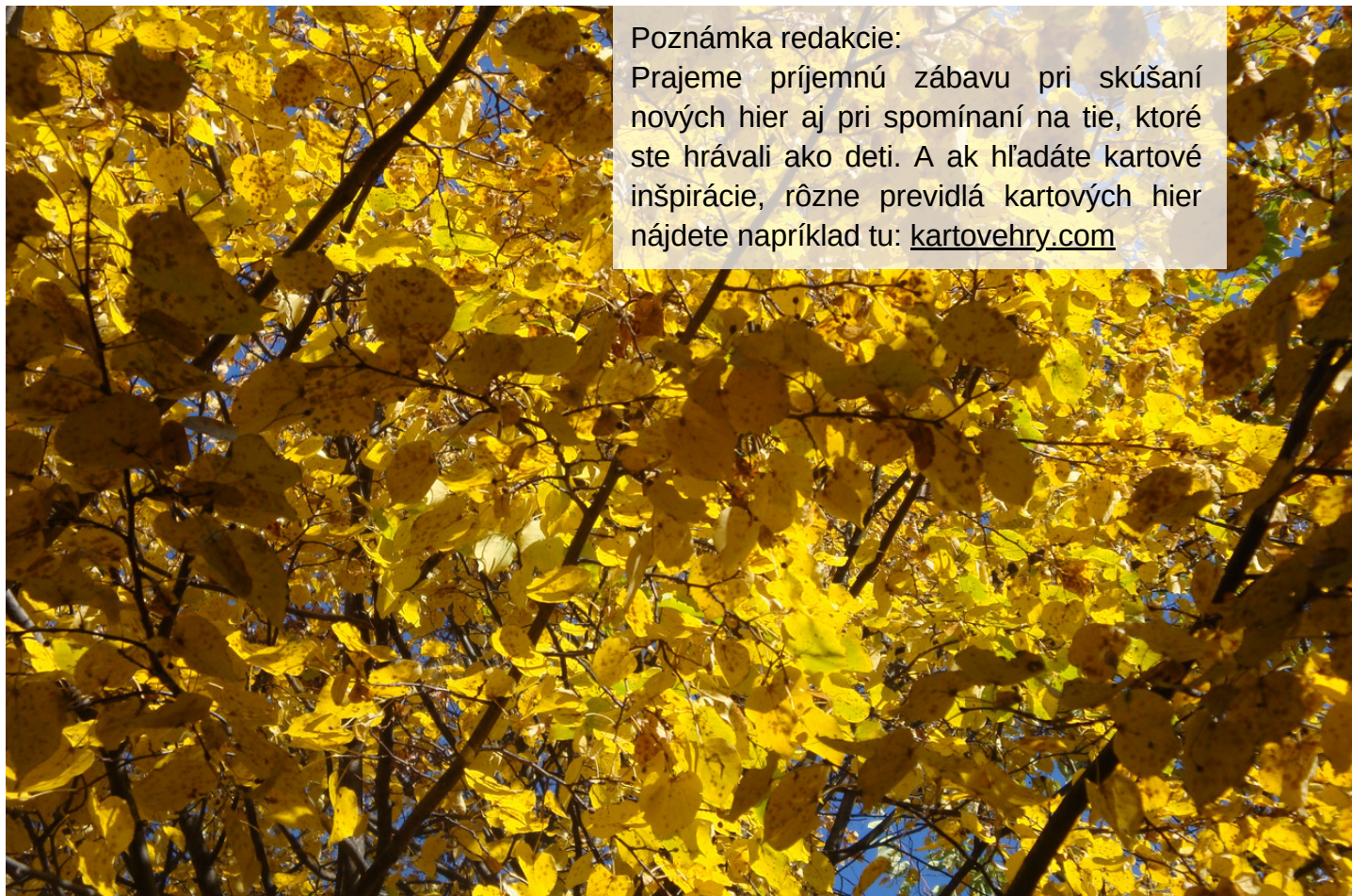
V ideálnom prípade máme jednu postupku zo všetkých 14-tich kariet: od esa (jednotky) až po „dolník, horník, kráľ, eso“. V tomto prípade máme 10 prémie. Teda 10 bodov.

Keď jeden z hráčov „zatvorí“, t.j. svoju poslednú kartu položí na vykladajúcu kopy lícom nadol, hra končí. Spočítajú sa prémie a „zlé“, teda nespárované karty. Tie sa zaokrúhľujú na desiatky nadol. Ak má niekto dve dvojky, osmičku a šestku, $2+2+8+6=18$. To sa ráta ako 10 zlých. Za každých 30 zlých sa odráta jedna prémie.

Takto sme to hrávali my, ale verím, že existujú všelijaké obmeny a každý pozná nejakú inú variáciu.

Mária

foto Zlatka S., Žltá

Poznámka redakcie:

Prajeme príjemnú zábavu pri skúšaní nových hier aj pri spomínaní na tie, ktoré ste hrávali ako deti. A ak hľadáte kartové inšpirácie, rôzne pravidlá kartových hier nájdete napríklad tu: kartovehry.com

Moje obľúbené hry

Moje obľúbené hry z detstva boli „cukor káva čaj rum bum!“, potom „krvavé koleno ešte spí“ - túto hru dokonca spomenul kdesi aj Julo Satinský.

Bavila ma vybíjaná a skákanie s gumou a „húsky, húsky, podťte domov“, „kráľu, kráľu daj vojačka“, hrávali sme bedminton (ktorý sme volali bedbinton).

Na chodník sme kreslili štvorce, v ktorých sme skákali, myslím že sa to volalo „škôlka“. Na zem sme kreslili aj slimáka, po ňom sme museli doskákať až do stredu a cestou boli miesta, kde sa dalo oddýchnuť, keď niekto nevládal.

Poznali sme veľa loptových hier. Doma sme si vyrábali šarkanov a púšťali sme si ich. Hrávali sme sa na hrdinov Rýchlych šípvov od Jaroslava Foglara.

Veľa sme sa hrali vonku a na ulici. Uvedomila som si, že dnešné deti to už takto nemajú. Deti z jednej ulice sa už ani nepoznajú – nestretávajú sa vonku. Samozrejme, teraz sa to ani nedá, ale nebolo to tak, ani keď sme tu ešte nemali pandémiu.

Hry doma, stolové hry, tie som veľmi nemusela, lebo môj brat švindľoval a vždy som prehrala. Mala som rada jednu z takýchto hier, asi preto, že sa pri nej nedalo švindľovať. Na zápalkovú krabičku sa na každú stranu napísali čísla (2, 5, 10), krabička sa postavila na kraj stola, ukazovákom sa do nej ťuklo aby vyletela do vzduchu a hráč získal toľko bodov, na ktorom čísle krabička pristála. Každému sa zapisovali body, ktoré na konci sa spočítali, kto ich získal najviac a vyhral.

Z hier ktoré sú stále rozšírené a všetci ich poznajú som mala rada „meno-mesto-zviera-vec“.

foto Zlatka S., Zima za plotom

foto Zlatka S., Po stopách

V zime sme sa korčuľovali a sánkovali. Robili sme aj veľké guľovačky – postavili sme si múr, my aj deti z druhej ulice, vznikla tak hranica, ktorú sme neprekročili. Ulica „bojovala“ proti druhej ulici.

Menšie deti robili guľy zo snehu, väčšie deti bojovali. Snehových guľ sa vždy nachystalo veľmi veľa. Koľkokrát sme išli domov s plačom, keď nás trafila tvrdá guľa alebo keď nejaký nespratník dal do snehu kameň! Napriek bolesti a slzám, čo občas prišli, nám vtedy bolo skvele a ani sme o tom nevedeli... alebo aj vedeli?

Generácia našich rodičov sa s nami deťmi veľmi nehrala, vraj "hrajú sa len deti"! Dnes som už babka a s vnukom sa hrám rada, či už na schovku, naháňačku, staviame si bunkre, čítame si, staviame lego, kreslíme. Teraz, počas pandémie sa nestretávame a mne to chýba. A tak sa hrám doma. Začala som kresliť na tričká, vyšívať, robím pohľadnice, vianočné dekorácie, fotím a mám mačky, ktoré mi zaberú dosť času. Ale to už by bolo na inu tému. Nieкто múdry niekedy povedal, že kým sa hráme, ešte stále sme deťmi!

Zlatka S.

VITAJTE NA VÝSTAVE *HRA S FOTKAMI*. DOVOLTE MI PREDSTAVIŤ VÁM FOTOGRAFIE, KTORÉ VZNIKALI AKO HRA. POZOROVANÍM OBYČAJNÝCH VECÍ OKOLO NÁS. AKO SA MENIA. AKO STARNÚ ALEBO NA JAR ZNOVA OŽÍVAJÚ. NIEKDE TU BY DOSTAL SLOVO KURÁTOR VÝSTAVY A PREDSTAVIL AUTORKU. MY DÁVAME SLOVO PRIAMO AUTORKE ZLATKE S.:

"Keďže chodím do práce peši stále tou istou trasou, začala som si všímať, ako sa mení okolie a veci, okolo ktorých denne chodím.

Napadlo mi, že si tie premeny budem fotiť. Sú to maličkosti: napríklad kvet, ktorý sa mi páči a ešte nekvitne. Vrátim sa k nemu aj neskôr, keď je v plnom kvete, alebo keď na ňom sedí motýľ či včielka.

A už je to skôr o hre ako o fotení. Čo tam asi bude zajtra? Ako bude kvet vyzeráť po odkvitnutí? Z nudnej cesty do práce sa tak pre mňa stala zábava. Už viem ako vyzerajú stromy okolo ktorých chodievam v zime aj v lete. Obyčajný chodník vyzerá inak po daždi. Aj ľudia, ktorých pravidelne stretávam, nevyzerajú stále rovnako. Mám radosť, ak sa mi podarí niečo z tej premeny odfoťiť. Keď sa mi niečo veľmi zapáči, po čase sa k tomu vrátim, znova si to odfoťím a porovnávam.

Alebo si pri pohľade na fotku iba spomeniem, ako som sa cítila keď som toto fotila a čo sa mi v ten deň prihodilo. Fotím si pre seba a bavím sa pri tom."

foto Zlatka S., Lad

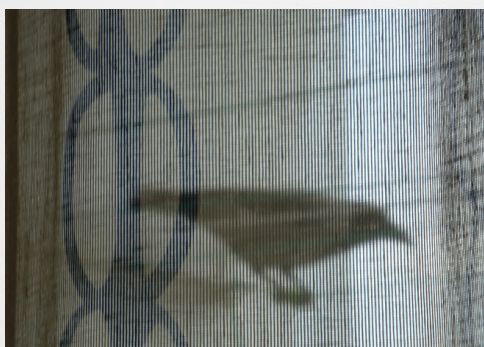
ZA ZÁVESOM, PRED ZÁVESOM. FOTOPRÍBEH LÁSKY Z BALKÓNA.

Zlatka S., Zobkám

Zlatka S., Rozhliadam sa

Zlatka S., Čo to vidia moje oči?!

Zlatka S., Kto to na mňa zíza?

Zlatka S., A stretli sa ich pohľady

HOLD HOLUBOM, ČO MAJÚ ČOSI ZA L'UBOM
ON JU L'UBI, ONA HO L'UBI, PÁRIK HOLUBÍ.

Zlatka S., Spoločne

Zlatka S., A zem sa zachvela

ZEM POD NOHAMI, OBLOHA NAD HLAVOU...

Zlatka S., Naplaveniny

Zlatka S., Stromy na oblohe

...A DRÔTY V POVETRÍ.

Zlatka S., Stĺpy, drôty, holuby I.

Zlatka S., Stĺpy, drôty, holuby II.

Zlatka S., Ružové leto

Zlatka S., Červená jeseň

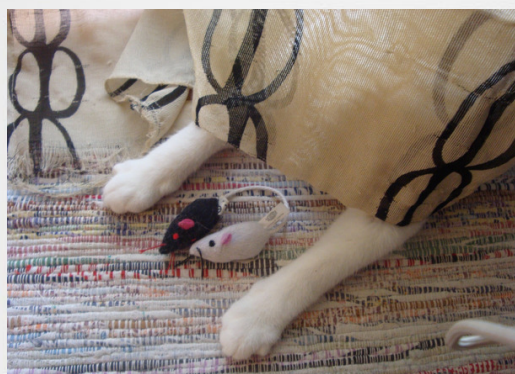

Zlatka S., Mačka III.

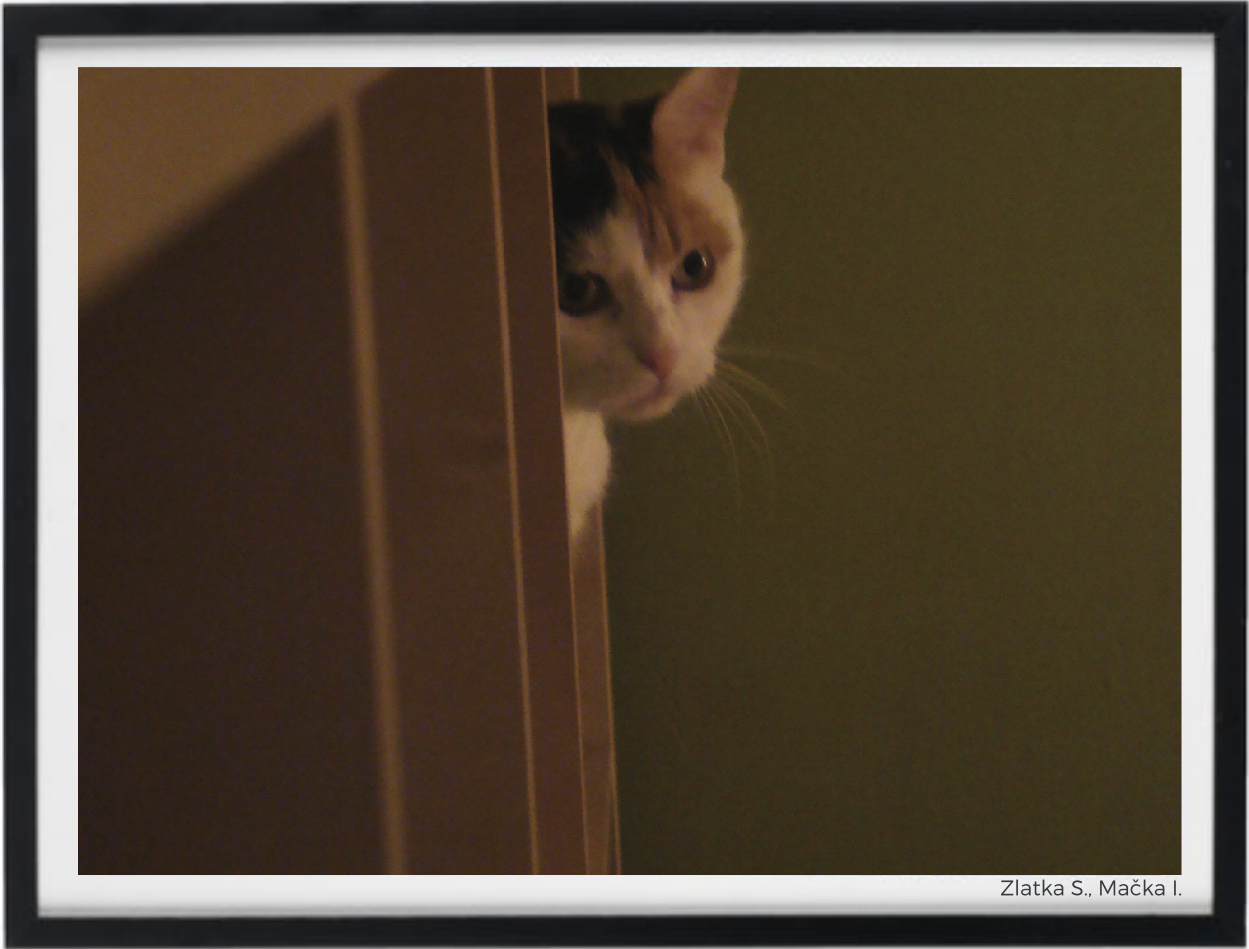

Zlatka S., Mačka VII.

Zlatka S., Za závesom

Zlatka S., Okno

Zlatka S., Dvere

Zlatka S., Drevo doma?

Zlatka S., Drevo v lese

Zlatka S., Na dvore

Zlatka S., Na oslave

Zlatka S., Vankúš

Zlatka S., Zima VIII.

Zlatka S., Zima VI.

Zlatka S., Zima VII.

KULTÚRA NIKDY NESPÍ

MÁTE CHUŤ DOZVEDIEŤ SA NIEČO NOVÉ? NECH SA PÁČI, TU JE ONLINE PONUKA Z **PISTORIHO PALÁCA**. NIEKTORÉ PREDNÁŠKY VÁS PREVEDÚ SWINGOVOU KULTÚROU A NAUČÍTE SA AJ SWINGOVÉ KROKY. V INÝCH MÔŽETE S MLADÝMI VEDCAMI SLEDOVAŤ ZARASTANIE PASIENKOV Z VESMÍRU ALEBO SI VYPOČUŤ PRÍBEH VEĽKEJ NOCI V PODANÍ KATARÍNY NÁDASKEJ.

MLADÍ VEDCI SAV VINOHRAD ČI PASIENOK? ZARASTAJÚ? A JE TO VIDIEŤ AJ Z VESMÍRU?

Úbytok aktívne využívanej poľnohospodárskej pôdy je výrazný najmä po zmene poľnohospodárskej politiky po roku 1989. Táto zmena postihla nielen oblasti so sociálnymi alebo hospodárskymi problémami, ale pozorujeme ju aj v zázemí hlavného mesta. Nebudeme však diskutovať prečo pôda zarastá, ale ako takúto pôdu môžeme identifikovať pomocou satelitov. Výskumu sa dlhodobo venuje doktorand Geografického ústavu SAV - Mgr. Tomáš Goga v rámci projektu spolufinancovaného Európskou vesmírnou agentúrou.

Prednášku si môžete pozrieť na linku:
<https://bit.ly/3ekewRc>

VEDECKÝ BRLOH ODKIAĽ SA VZALA VEĽKÁ NOC

Aká je história sviatkov Veľkej Noci?

Aký je význam pôstu?

Čo znamená šibanie a polievanie dievčat?

Prečo túto tradíciu na Slovensku dodržiavame?

Aký význam majú kraslice?

Celú genealógiu sviatkov Veľkej Noci, všetko o obradoch, rituáloch Veľkého týždňa a samotných sviatkov sa dozviete od najznámejšej slovenskej etnologičky a historičky Mgr. Kataríny Nádaskej, PhD.

27.3.2021, 14:00

facebook.com/events/1060037294497128

ODKIAĽ SA VZALA

VEĽKÁ NOC

27. 3. 2021 | 14:00

LIVE STREAM
na facebooku Vedecký brloh

NOVÁ DOBA II. - TANCE

Téma prednášky úzko súvisí so vznikom nového hudobného žánru - jazzom. Prvé jazzové podžánre boli tanečná hudba, na ktorú tancovala majoritná časť európskej a severoamerickej populácie. Ako sa menila hudba, menili sa aj tance. Od prvých ragtimov, ktoré mali prízvuk na prvú a tretiu dobu, sa v 30-tych rokoch jazz transformoval do swingových rytmov s prízvukmi na druhú a štvrtú dobu.

Najznámejšie tance a tanečné kluby predstaví Mgr. art. Ján Kubriczký, absolvent Vysokej školy múzických umení v Bratislave a lektor tanečnej školy B-Swing. Súčasťou prednášky budú aj ukážky jednotlivých tancov a krátky interaktívny workshop.

Prednášku si môžete pozrieť na linku:

facebook.com/watch/live/?v=1887860194716176&ref=watch_permalink

SWING TIME

4. 3. o 19.00 na / / fb Pistoriho palac

20's Charleston
Tanec, ktorý urobil diery do sveta, sprevádzal tzv. Roarin' Twenties - bláznivé 20-te roky 20. storočia a ovplyvnil mnohé z tancov, ktoré ho nasledovali. Muzikál Runnin' Wild z roku 1923 predstavil Charleston širokej verejnosti rovnako ako aj rovnomennú pieseň The Charleston. Tento hit 20-tych rokov sa tancoval sólovo aj v páre.

SWING TIME

11. 3. o 19.00 na / / fb Pistoriho palac

Shim Sham
Pôvodne stepárska choreografia, ktorá svojou jednoduchosťou a nápaditosťou oslovila tanečníkov po celom svete. Autormi sú Leonard Reed a Willie Bryant, no o jej rozšírenie po swingovom svete sa postaral Frankie Manning. Táto choreografia je hymnou swingových tanečníkov a zvládne ju naozaj každý.

SWING TIME

18. 3. o 19.00 na / / fb Pistoriho palac

Collegiate Shag
Veselý a energický párový tanec, ktorý sa tešil popularite v 30-tych a 40-tych rokoch 20. storočia. Tancovali ho najmä študenti vysokých škôl a tak dostal prívlastok "collegiate". Vyznačuje sa skočným základným krokom s mnohými variáciami.

SWING TIME
20'S CHARLESTON
Záznam si môžete pozrieť na:
[Pistoriho Palác - Swing Time-20's Charleston](#) | [Facebook](#)

SWING TIME
SHIM SHAM
Záznam si môžete pozrieť na:
[Pistoriho Palác - Tancom k trvalej pozitivite : Swing time-Shim Sham](#) | [Facebook](#)

SWING TIME
COLLEGIATE SHAG
18.3.2021, 19:00
Priamy prenos a neskôr záznam
môžete sledovať na:
facebook.com/events/433046524438675/

V TEJTO RUBRIKE VÁM PONÚKAME KULTÚRNY PROGRAM. DNES VÁM PRINÁŠAME AJ ZAUJÍMAVÉ SPOLOČENSKÉ HRY. NAPADLA MI OTÁZKA, ČI SÚ VÔBEC HRY KULTÚRA? JEDNA DEFINÍCIA KULTÚRY (PODĽA SYNKRITICIZMU) HOVORÍ, ŽE "KULTÚRA SPOČÍVA V PRETVÁRANÍ ZLÉHO, ŠKAREDÉHO ALEBO HODNOTOVO NEUTRÁLNEHO NA DOBRO ALEBO KRÁSNO." AK TEDA TIETO NEDOBRE ČASY IZOLÁCE PREMENÍME NA PRÍJEMNE STRÁVENÝ ČAS, JE TO KULTÚRNE. HROU KU KULTÚRE!

BRATISLAVA

Hra Bratislava osloví deti aj dospelých dvoma veľmi odlišnými stolovými hrami - **akčnou historickou naháňačkou** a **prísnu univerzitnou skúškou v slávnej Akademii Istropolitane**.

Vychádza z reálií mesta Prešporok a herný plán bol navrhnutý na podklade starej historickej mapy. Nájdete na ňom hlavné ulice mesta, ale aj významné stavby či zákutia, ktoré sú vám známe.

Na podklade, ktorý vás očarí romantickou atmosférou barokového Prešporoka, sa premávajú figúrky dobových obyvateľov mesta - Márie Terézie, Johanna Wolfganga von Kempelena a Franza Xavera Messerschmidta. Panovníčka, vedec a sochár toto mesto dôverne poznali, žili v ňom a zažívali v ňom neuveriteľné príbehy. Táto hra vám niečo z tých príbehov odhalí.

Za vizuálnym stvárnením hry stojí ilustrátor Miloš Kopták, ktorý zastrešil barokovú podobu herných figúrok ako aj hracej plochy.

Viac sa o hre dozviete na:
asil.sk/aktuality/bratislava-hra

POZNÁŠ BRATISLAVU?

Hra je **prechádzkou po Bratislave**. Vychádza sa z Bratislavského hradu, Podhradia a trasou po meste mieri do jeho centra. Každou správnu odpoveďou sa dostanete bližšie k cieľu. Víťazom hry sa stane hráč, ktorý najrýchlejšie prejde po trase herného plánu.

Hrací set obsahuje dva hracie plány: **Bratislava pre malých** (pre deti vo veku 7 až 12 rokov) a **Bratislava pre veľkých** (pre staršie deti a dospelých).

K hre sa viažu kartičky s otázkami a fotohádkami o prírode, kultúre, umení, osobnostiach a zaujímavostiach, histórii aj súčasnosti Bratislavy.

Autormi sú Juraj Kucharík, Daniel Kollár a Daniela Kollárová.

Viac sa o hre dozviete napríklad tu:
<https://bit.ly/2MWA1Mx>

Illustrations © Miloš Kopták, 2015

SPOLOČENSKÁ HRA V IKS DEJSTVÁCH

Vedeli ste, že Michal Dočolomanský bol vyučený automechanik? Alebo že Magda Husáková - Lokvencová bola prvou významnou slovenskou divadelnou režisérkou? To všetko nájdete v prvej spoločenskej hre o slovenskom divadle. Zahrajte si ju a nahliadnite do zákulisia slovenského divadla!

Vedomostná verzia obsahuje 400 kartičiek s 1200 otázkami s tromi možnosťami odpovede rozdelených do šiestich kategórií: divadelné hry, dejiny, tvorcovia a tvorkyne, herečky a herci, fotografie a pojmy. V troch kolách si preveríte svoje vedomosti vo všetkých oblastiach slovenského divadla.

V **párty verzii** prejdete formou rôznych hravých úloh celým skúšobným procesom divadelnej inscenácie. Od výberu textu cez prvú čítačku, návrh scény a kostýmov, hereckú skúšku, ale aj cez získavanie financií až k premiére. V časovej priamke zoradíte divadelné udalosti na základe fotografií.

Tvorcovia sa okrem obsahu zamerali aj na dizajn produktu. V prípravách sa inšpirovali jedine divadlom, preto vám hrací plán pripomína oponu, žetóny šatňové lístky a hracie figúrky obyčajné stoličky. Spoločenskú hru v iks dejstvách vydali mladí divadelníci v spolupráci s renomovanými teatrológmi v občianskom združení Divadlo iks v roku 2020 pri príležitosti 100. výročia slovenského profesionálneho divadla.

Koncept: Maximilián Alexander Sobek

Otázky: Martina Mašlárová a Miro Dacho

Dizajn: Lucia Gamanová a Oleksandra Bakushina

Jazyková korektúra: Ingrida Ivančová a Katarína Rábeková

Odborné konzultácie: Karol Mišovic

Fotografie: Kvet Nguyen

Viac sa o hre dozviete na:

artforum.sk/katalog/152077/spolocenska-hra-v-iks-dejstvach

DEŇ UČITEĽOV

ĎAKUJEME.

28. marec.

Dnes by mal Ján Amos Komenský 429 rokov. Je deň učiteľov.

Ako pracujú dnešní učitelia vidím (či skôr počujem) denne, keď sa pripájam do práce na počítači. Zároveň sa na svojom počítači pripája na vyučovaciu hodinu naša 10 ročná dcéra a na ďalšom náš 12 ročný syn. Nasadíme si slúchatká a ponoríme sa do sveta, kde ja nie som mama a oni nie sú dcéra a syn.

V prestávkach skladám z uší hudbu, vraciam sa do domácej reality a som očarená. Dejepisom, kde sú udalosti pospájané príbehmi, rozprávaním o motívácií k lovu, o Napoleonovom prechode cez Alpy, či úteku z Pompejí zaplavovaných lávou besniaceho Vezuvu. Akoby udalosti boli len sériou rozhodnutí a tie formujú našu históriu.

Som unesená aj slovenčinou, pretože fantastické rozprávky sú jednoducho... fantastické.

A angličtinou, kde spolu pozerajú nejakú divadelnú hru. Britskú.

Piata bé.

Šiesta á.

Škola, do ktorej chodia, vlastne, do ktorej sa pripájajú naše deti, je obyčajná. Dúfam, že je jedna z mnohých.

Bolo by patetické napísať, že učiteľom sa to podarilo vďaka odvahe a trpezlivosti. Aj keď by to zrejme bola pravda.

Bolo to hlavne preto, že títo učitelia vedeli, že je to jediná možnosť, ako ochrániť

pred vírusom aj pred nevdelanosťou. Bolo to aj vďaka ich partnerom a rodinám. A aj vďaka technológiám.

Milí učitelia, ďakujeme, že nás stále učíte! Prajeme vám, aby ste si na chvíľu mohli dať nohy na stôl a pustiť si napríklad toto:

BRATISLAVA - STARÉ MESTO

INFORMÁCIE

INFORMÁCIE

COVID-19

RÚŠKA
POVINNÉ
VO VŠETKÝCH
EXTERIÉROCH

R

NOŠENIE
RÚŠKA
RESPIRÁTORA

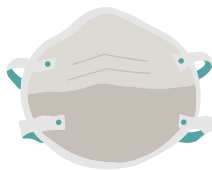
O

DODRŽIAVANIE
ODSTUPU

R

UMÝVANIE
RÚK

RESPIRÁTORY FFP2
POVINNÉ
VO VŠETKÝCH
INTERIÉROCH
VRÁTANE MHD
(OKREM DOMÁCNOSTÍ)

POUŽÍVAJTE RESPIRÁTOR

VKUSNÝ DOPLNOK PRE DÁMY I PÁNOV
KAŽDÉHO VEKU A VEĽKOSTI!

OČKOVANIE

old.korona.gov.sk/covid-19-vaccination-form.php

AKTUÁLNE OPATRENIA

uvzsr.sk

korona.gov.sk

staremesto.sk/sk/content/covid-19

bratislavskykraj.sk/koronavirus

INFORMÁCIE A PORADENSTVO

Staromestská linka:

02/59 246 288

pracovné dni
8:00 - 12:00

magazin@staremesto.sk

INFORMÁCIE
SČÍTANIE OBYVATEĽOV

INFORMÁCIE

SODB SČÍTANIE
2±21 OBYVATEĽOV,
DOMOV A BYTOV

SČÍTANIE

prebieha do 31.3. 2021

eso.scitanie.sk/sk

Nejde Vám to?
Napíšte nám, radi Vám poradíme.

magazin@stare mesto.sk

KONTAKTY

magazin@staremesto.sk

Alžbeta Marendiaková

Dana Sládeková

+421 (2) 52 49 68 68

alebo 0911 665 273

Staromestské centrum
kultúry a vzdelávania **Školská 14**

811 07 Bratislava

Staromestské centrá
kultúry a vzdelávania:

Zichyho palác

Ventúrska 9
811 01 Bratislava

informácie: +421 (2) 54 43 16 81

Martina Mišíková, 0903 650 701
martina.misikova@staremesto.sk

Pistoriho palác

Štefánikova 25
811 05 Bratislava

Informácie: +421 (2) 52 49 18 28
Monika Spišiaková, 0918 430 980
alebo +421 (2) 52 49 18 28
monika.spisiakova@staremesto.sk

Galéria F7

Františkánske námestie 7
811 01 Bratislava

Borivoj Medelský, +421 (2) 54 43 33 35
alebo 0911 238 710
borivoj.medelsky@staremesto.sk

Gaštanová 19

811 04 Bratislava

Eva Košťálová, +421 (2) 54 77 73 66
eva.kostalova@staremesto.sk

Propeller

Matej Šálek
matej.salek@staremesto.sk

zdroj fotografií: canva.com
Zlatka S.
Miloš Kopták